

لزوم و اهمیت عبرت گرفتن از دنیا چیست؛ چگونه می‌توان از هر حادثه‌ای عبرت گرفت؟

بررسی و شناخت مفهوم عبرت گرفتن از دنیا و حوادث آن

- عبرت گرفتن از دنیا یعنی چه؟
- چه تفاوتی بین عبرت گرفتن و یاد گرفتن از تجربه‌ها وجود دارد؟
- آیا همه حوادث و اتفاقات دنیا برای ما پیامی دارند؟
- چگونه می‌توان از حوادثی که برای دیگران اتفاق می‌افتد، درس عبرت گرفت؟
- آیا در دنیای امروز جایی برای عبرت گرفتن از تاریخ و تجربه‌های پیشین باقی مانده است؟
- چه عواملی باعث می‌شوند که برخی افراد از حوادث عبرت بگیرند و برخی دیگر غافل شوند؟
- آیا تنها با مرور حوادث گذشته می‌توان به عبرت رسید یا باید به جنبه‌های معنوی و فلسفی این مفهوم توجه کرد؟
- همیشه به ما گفته‌اند از پدیده‌های اطرافمان عبرت بگیریم؛ زندگی انسان‌ها در هر عصر و هر مکان، مملو از درس‌های عبرت‌آموز است؛ درس‌هایی که دل را بیدار می‌کند، حجاب‌ها را کنار می‌زند و ماهیت زندگی دنیا را برملا می‌سازد.

هر صحنه‌ای که می‌بینیم، اگر دقت داشته باشیم، پیامی برای ما دارند، مثل همین نفس کشیدن و پلک زدن‌مان یا مثل برگ درختی که تا دیروز سبز و سرزنده بود و امروز زرد و مرده. با تمام این اوصاف، اغلب آدم‌ها از کنار حوادث عبرت‌انگیز دنیا با بی‌اعتنایی می‌گذرند و فکر می‌کنند که ناکامی‌ها، شکست‌ها و زوال قدرت‌ها، همه برای دیگران است و آن‌ها همیشه جوان و تندرست و پر قدرت، خواهند ماند و دنیا به کام‌شان

می‌گردد؛ اما تاریخ دنیا افراد و گروه‌های زیادی را به خاطر دارد که روزی پیروز شدند و در پی پیروزی مغرور گشتند؛ ولی سرانجام غرورشان آن‌ها را بر خاک ذلت نشانده.

به طور کلی افراد جامعه در برخورد با حوادث به سه دسته تقسیم می‌شوند؛

- یک دسته با سطحی‌نگری به حادثه نگاه می‌کنند و دنبال ریشه‌یابی حادثه و پی بردن به عواقب آن نیستند.

- دسته دوم، کسانی‌اند که به منشأ حادثه، پیامدها و آثار آن آگاهند، اما عبرت نمی‌گیرند.

- دسته سوم، کسانی هستند که به خوبی از علل حادثه آگاه بوده و پیامدهای آن را بررسی می‌کنند و در نهایت، عبرت می‌گیرند.

مسلماناً هر چقدر بیشتر اهل عبرت گرفتن از دنیا و حوادث گذشته آن باشیم، لغزش‌ها و اشتباهات مان هم کمتر خواهد بود. شما جزء کدام یک از گروه‌های فوق هستید؟ ما در این درس قصد داریم به طور مبسوط درباره عبرت گرفتن از دنیا و حوادث آن صحبت کنیم و بدانیم که چگونه می‌توان از هر حادثه‌ای عبرت گرفت؟

دنیا دار حادثه است

یک نگاه کلی به دنیا و ویژگی‌ها و سنت‌های حاکم بر آن نشان می‌دهد که دنیا دار حادثه و تغییر است؛ همه ما در طول عمر خود در معرض انواع و اقسام تغییر و تحولات هستیم؛ نعمت‌ها و قدرت‌ها به سرعت می‌آیند و می‌روند و جای خود را به دیگری می‌سپارند. نه اشخاص و نه شرایط حاکم بر دنیا هیچ‌کدام ثابت نیستند. تا انسان به چیزی دل خوش می‌کند، آن را از دست می‌دهد و تا به کسی دل می‌بندد، جای خالی او را مشاهده می‌کند؛ به عنوان مثال، نعمت زیبایی و سلامتی ممکن است در اثر آلودگی هوا، بیماری یا

تصادف به سرعت برق زائل شده و از دست برود. بسیار دیده‌ایم که شخصی در اوج عزت بوده، طی اتفاقاتی به ذلت افتاده و بالعکس. یا فرد ثروتمندی به علت یک اشتباه، ناگهان تمام دارایی خود را از دست داده و فقیر شده است و برعکس آن نیز ممکن است اتفاق بیفتد. این حوادث عبرت‌انگیز فقط مربوط به تاریخ بشر نیست؛ بلکه در کل جهان آفرینش نیز رخ خواهد داد؛ به عنوان مثال، برگ‌های سرسبز و بانشاط درختان که در فصل بهار بسیار محکم به شاخه‌ها چسبیده‌اند، در فصل پاییز، با اندک نسیمی از شاخه جدا شده و به هر سو پراکنده می‌گردند.

لزوم عبرت گرفتن از دنیا و حوادث آن

گفتیم که دنیا دار حادثه است؛ همه ما در بطن حوادث و تغییرات متولد می‌شویم؛ اما مهم این است که بتوانیم عبرت‌ها را از دل این حوادث بیرون بکشیم. تصادف، بیماری و مرگ، اتفاقاتی هستند که باید از آن‌ها عبرت گرفته و مسیر حرکت خود را به سمت ابدیت و [تولدی سالم](#) تنظیم کنیم. باید به این باور برسیم که به دنبال هر تولد، اجلی وجود دارد. همه باید از این جهان برویم؛ زیرا برای اینجا خلق نشده‌ایم و سر منزل مقصود جایی دیگر است.

ما هر کاری در این دنیا انجام دهیم و به هر مرتبه‌ای از جاه و مقام برسیم، در نهایت به جایگاه اصلی خود بازمی‌گردیم. قدرتمندانی که روزی در این دنیا بر مسند حکومت و عزت نشسته و فرمان می‌دادند، اکنون کجایند؟ چه بسیاری از آنان که مردند و فراموش شدند و از آنان حتی نامی هم باقی نمانده است. مرگ و میرها و فقدان عزیزان و هجران دوستان و بستگان، نشانه آن است که هیچ‌کس در این دنیا ماندگار نیست و دیر یا زود، اجل فرا خواهد رسید. کاخ‌های ویران شده شاهان و قبرستان‌های خاموش و اموال ثروتمندانی که به فرزندان نااهل آن‌ها رسیده، همگی برای ما درس عبرت است.

با وجود اینکه ابزار و روش‌های عبرت گرفتن از دنیا فراوان است؛ اما فقط اندکی پند می‌گیرند و اغلب چشم عبرت‌بین ندارند و همچنان در شهوات نفس و غفلت‌ها گرفتارند!

چه گردن‌کشانی در این عالم بوده‌اند که می‌خواستند بر دنیا تسلط پیدا کنند، ولی از دنیا رفتند و نام و نشانی از آن‌ها باقی نمانده است، تمام ائمه، پیامبران و همه مردم پیشین رفته‌اند، باید از این رفتن‌ها عبرت گرفته و سبک زندگی خود را بر اساس آنچه در آخرت از ما سؤال خواهد شد، بچینیم؛^۱ نکته قابل توجه در خصوصیت دنیا آن است که ذات دنیا بر تغییر و تحول بوده و ما با همین تغییر وضعیت‌ها و قرارگیری در معرض انواع فراز و نشیب‌هاست که آزمایش شده و به هدف خلقت‌مان نائل می‌گردیم. تغییر و تحولات دنیا، سختی‌ها و راحتی‌ها، آمدن‌ها و رفتن‌ها، فراز و فرودها، همه و همه مایه کسب عبرت است. یقیناً هر کس دیده‌ای عبرت‌بین داشته باشد، می‌تواند از لابه‌لای پدیده‌ها، پیام‌ها را دریابد.

در این درس درباره عبرت گرفتن از دنیا و اتفاقات آن صحبت کردیم و گفتیم که دنیا دار تغییر و تحول است؛ باید از این اتفاقات درس عبرت بگیریم و مسیر حرکت خود به سمت ابدیت را به گونه‌ای انتخاب کنیم که در جهت تولد سالم و متناسب با شرایط زیستی بهشت باشد.

^۱ «...وَ اسْتَخْلِنِي بِمَا تَسْأَلُنِي غَدًا عَنْهُ...» (الصحيقة السجادية، دعای ۲۰، ص ۹۲)